

Sygn. akt **VIII Ua 43/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Sędziowie:	SSO Teresa Kalinka SSO Maria Gawlik (spr.)
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2014r. w Gliwicach

sprawy z odwołania R. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji odwołującego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 12 sierpnia 2014 r. **sygn. akt** VI U 87/14

1) oddała apelację,

2) zasądza od R. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Mariola Szmajduch (-) SSO Maria Gawlik (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Ua 43/14

UZASADNIENIE

Odwołujący R. W. odwołał się od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 27 stycznia 2014 roku, na podstawie której Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującemu się przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od 10 stycznia 2014 r. do dnia 30 stycznia 2014 r. W uzasadnieniu wskazał, że bezzasadnie pozbawiono go prawa do zasiłku chorobowego, którego nie wykorzystywał w sposób sprzeczny z jego przeznaczeniem. Wyjaśnił, iż w czasie przebywania na zwolnieniu lekarskim została w miejscu prowadzenia przez

niego działalności gospodarczej przeprowadzona kontrola sposobu wykorzystania zwolnienia, w trakcie której osoby kontrolujące zastały go na podawaniu towaru klientowi. Zdaniem odwołującego skoro w zaleceniach lekarza nie było wskazane, że odwołujący winien leżeć, to uprawniało go to do chodzenia. Odwołujący wskazał także, że w chwili kontroli w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej pojawił się incydentalnie, jedynie celem przygotowania dokumentów do Urzędu Skarbowego, które winien przekazać do 20 – go każdego miesiąca. Kontrolujące zastały go na podawaniu towaru stałemu klientowi, który osobiście poprosił o to odwołującego, a ten nie mógł odmówić nie chcąc stracić klienta.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS domagał się jego oddalenia oraz zasądzenia od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu wskazał podstawę prawną i faktyczną zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2014r. Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił odwołanie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący prowadzi działalność gospodarczą – Sklep (...) i z tego tytułu jest objęty ubezpieczeniem chorobowym.

W pierwszym rzędzie sąd ustalił, iż w okresie od dnia 10 stycznia 2014 roku do dnia 30 stycznia 2013 roku odwołujący z powodu choroby był niezdolny do pracy w związku z dolegliwościami związanymi z bólem stawu kolanowego lewej kończyny dolnej i z tego tytułu przebywał na zwolnieniu lekarskim. W okresie od 13 stycznia 2014 roku do 31 stycznia 2014 roku odwołujący uczestniczył w zabiegach rehabilitacyjnych – masażu i terapii manualnych lewego stawu kolanowego i kręgosłupa. Z zaświadczenia wystawionego w dniu 31 stycznia 2014 roku przez J. A. nie wynika, aby odwołujący miał zabieg rehabilitacyjny w dniu 21 stycznia 2014 roku. Z treści zwolnienia lekarskiego za okres sporny wynika, że odwołujący „może chodzić”.

Dnia 21 stycznia 2014 roku około godz. 12.10 została przeprowadzona kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującego. Pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. D. O. i A. W. zastały odwołującego w miejscu prowadzenia działalności. W trakcie kontroli odwołujący w rękawiczkach ochronnych podawał klientce towar. W tym czasie jedna z ekspedientek sklepu odwołującego przebywała na zapleczu, gdzie zamawiała towar, natomiast druga obsługiwała klientów. Odwołujący nie mógł odmówić klientce podania towaru ponieważ była to starsza osoba z małym dzieckiem, a poza tym była to stała klientka i odwołujący nie mógł jej zlekceważyć. Odwołujący podał ten towar klientce, a ona następnie poszła do kasy, żeby ten towar skasować.

Sąd Rejonowy oceniając zebrany stan faktyczny wskazał, iż za niewiarygodne uznał twierdzenia odwołującego co do przyczyny jego pobytu w sklepie w dniu kontroli, tj. w celu zebrania dokumentów do biura rachunkowego, gdyż z zeznań świadków D. O. i A. W. wynika jednoznacznie, że odwołujący w dniu kontroli nie okazał żadnych dokumentów do biura rachunkowego.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd I instancji zważył, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji rozpoczął rozważania prawne od przywołania treści art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U z 2010 roku, nr 77, poz. 512 ze zm.) i w oparciu o ten przepis scharakteryzował cel zasiłku chorobowego, wskazując, iż jest nim kompensata utraconego przez ubezpieczonego dochodu (inaczej: rekompensata zarobku) skutek wystąpienia u niego czasowej, przejściowej niezdolności do zarabkowania. Dalej Sąd w oparciu o orzecznictwo Sądu Najwyższego wyjaśnił, w jakich okolicznościach występuje brak uprawnień do świadczenia i jaki jest cel zwolnienia od pracy (wyrok z dnia 14 grudnia 2005 roku, III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338).

W dalszej części rozważań prawnych, Sąd zgodnie z treścią art. 17 ust.1 cytowanej powyżej ustawy określił dwie przesłanki, które powodują utratę prawa do zasiłku chorobowego, tj.:

a) wykonywanie pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy,

b) wykorzystywanie zwolnienia od pracy w sposób nie zgodny z celem tego zwolnienia, wyjaśniając iż mają one samoistny charakter, co oznacza, że spełnienie którejkolwiek z nich powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego a także dokonał wykładni pojęcia „pracy zarobkowej”. Określił ją jako wszelką aktywność ludzką, która zmierza do uzyskania zarobku, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających organizmu ubezpieczonego w istotny sposób, podkreślając zgodnie z powołanym orzecznictwem, że takie definiowanie pracy zarobkowej wpływa z konieczności ścisłego stosowania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, w którym przeważa - z uwagi na bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawnych - formalistyczne ujęcie uprawnień ubezpieczonych (wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2005 r., I UK 370/04, OSNP 2005, nr 21, poz. 342, OSP 2006, z. 12, poz. 134; wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 r., III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338; wyrok SN z dnia 4 kwietnia 2012 roku, II UK 186/11, LEX nr 1216851.)

Sąd Rejonowy przyjął, iż skoro wykonywanie pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ustawy z 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polega na podjęciu działań stanowiących realizację obowiązków pracowniczych a takimi czynnościami będzie z całą pewnością wykonywanie konkretnych czynności związanych wprost z działalnością gospodarczą, w tym obsługa klientów, to odwołujący w okresie spornym wykonywał działalność zarobkową. Tym samym uznał, że w przypadku odwołującego zostały spełnione przesłanki z art. 17 cytowanej powyżej ustawy zasiłkowej i na mocy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako nieuzasadnione.

Apelację od wyroku złożył R. W..

Zaskarżając wyrok w całości, wniósł o zmianę wyroku oraz przyznanie mu prawa do spornego świadczenia.

Zawarte w treści apelacji zarzuty odnośnie wyroku Sądu Rejonowego sprowadzały się w głównej mierze do kwestionowania przez apelującego oceny stanu faktycznego dokonanej przez Sąd. W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu kontroli wykorzystał zabiegi rehabilitacyjne masaż i terapię manualną lewego stanu kolanowego i kręgosłupa w godzinach od 10:00 do 11:15, a czynności wykonane przez niego w sklepie ograniczały się do zwykłej uprzejmości wobec stałego klienta. Dalej wywodził, iż sama obecność właściciela w miejscu prowadzenia działalności czy dokonywanie przez niego zakupów w swoim sklepie nie wyczerpuje znamion art. 17 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Odpowiedź na apelację złożył organ rentowy, wnosząc o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż podziela w pełni stanowisko Sądu Rejonowego, że w okresie niezdolności do pracy ubezpieczony wykonywał pracę zarobkową poprzez obsługę klientów w sklepie, nadto podniósł, iż sam odwołujący w apelacji potwierdza fakt podania produktu klientowi, ubrania zapaski i higienicznej rękawicy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd I instancji jako własne, Sąd Okręgowy uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłowe i wystarczające postępowanie dowodowe, z wyników którego wyciągnął słuszne wnioski, nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy R. W. prowadzącemu działalność gospodarczą w formie sklepu, przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 stycznia 2014r. do 30 stycznia 2014r., bowiem organ rentowy zaskarżoną decyzją z 27 stycznia 2014r. odmówił odwołującemu prawa do świadczenia, z uwagi na wyniki

przeprowadzonej w dniu 2 stycznia 2014r. kontroli w miejscu prowadzenia działalności, podczas której zastano R. W. przy wykonywaniu czynności związanych ze sprzedażą towarów.

Podstawą wydania zaskarżonej decyzji był art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U z 2010 roku, nr 77, poz. 512 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy w oparciu o szeroko powołane orzecznictwo Sądu Najwyższego, brak uprawnienia do świadczenia następuje nie tylko w przypadku wykonywania jakiegokolwiek działalności zarobkowej, w tym prowadzenia działalności gospodarczej, ale również w przypadku innych form wykorzystywania zwolnienia lekarskiego w sposób sprzeczny z jego przeznaczeniem, przez co należy rozumieć wykonywanie czynności mogących przedłużyć okres niezdolności do pracy. Celem zwolnienia od pracy jest bowiem odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy, stąd w jego osiągnięciu przeszkodą mogą być wszelkie zachowania ubezpieczonego utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję.

Podkreślić należy jedynie za Sądem Najwyższym, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 października 2008 r. II UK 26/08 wskazał, iż „przepis art. 17 ust. 1 nie dopuszcza gradacji w ocenie natężenia pracy zarobkowej w czasie niezdolności do pracy albo rozdzielania pracy zarobkowej od innych czynności o formalnym tylko charakterze, które nie byłyby pracą zarobkową. W orzecznictwie nie uznano za pracę zarobkową tylko wyjątkowych czynności o charakterze ubocznym do prowadzonej działalności (wyroki SN z 17 stycznia 2002 r., II UKN 710/2000, OSNP 2003, Nr 20, poz. 498 i z 7 października 2003 r., II UK 76/2003, OSNP 2004 r. Nr 14, poz. 247). Jednak nawet wówczas dla zachowania prawa do zasiłku chorobowego wymagano zaniechania prowadzenia działalności gospodarczej albo pracy przez ubezpieczonych. Ten kierunek wykładni znajduje również potwierdzenie w wyroku z 15 czerwca 2007 r. (II UK 223/06, OSNP 2008, Nr 15-16, poz. 31), przyjmującym, iż możliwość uznania, że nie dochodzi do utraty prawa do zasiłku chorobowego występuje tylko w razie podjęcia incydentalnej i wymuszonej okolicznościami aktywności zmierzającej do osiągnięcia zarobku w czasie pobierania tego zasiłku.”

Zatem zarzut odwołującego iż jego pobyt w prowadzonym sklepie, dokonywanie zakupu czy podanie produktu stałej klientce nie było niezgodne z zaleceniem zwolnienia lekarskiego jest bezprzedmiotowy w niniejszej sprawie. Zgodnie bowiem z tezą ww. wyroku SN: „wykonywanie pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia (art. 17 ust. 1 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z tytułu choroby i macierzyństwa). Nie jest niezbędna ocena, czy "inna praca zarobkowa" była niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego.”

Obecnie wykonywanie pracy zarobkowej, niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia ubezpieczonego, stanowi samodzielną negatywną przesłankę (podstawę) utraty prawa do zasiłku chorobowego.

O tym natomiast, iż odwołujący wykonywał pracę zarobkową w spornym okresie świadczy fakt ubrania przez niego fartucha i rękawic, oraz podanie klientowi towaru jak również przeczytanie na życzenia klienta składu danego produktu, na co, jak słusznie podniósł ZUS w odpowiedzi na odwołanie, wskazuje sam odwołujący w apelacji. Są to konkretne czynności związane wprost z prowadzoną przez niego działalnością – sklepu ekologicznego, a jak trafnie wskazał Sąd Rejonowy cytując tezę wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 roku (II UK 186/11, LEX nr 1216851), wykonywanie pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ustawy z 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polega na podjęciu działań stanowiących realizację obowiązków pracowniczych lub wynikających z innego stosunku prawnego obejmującego świadczenie pracy. Pracami takimi (w przypadku prowadzenia działalności pozarolniczej) będzie wykonywanie konkretnych czynności związanych wprost z działalnością gospodarczą, w tym nadzór nad zatrudnionymi pracownikami, obsługa klientów, przyjmowanie i wydawanie materiałów.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznając zarzuty apelacji za bezzasadne, na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W punkcie 2 wyroku Sąd, na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 2 orzekł o kosztach zastępstwa procesowego za II instancję, zasądzając na rzecz organu rentowego kwotę 60 zł.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Mariola Szmajduch (-) SSO Maria Gawlik (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia